

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ПОСЛУГИ РАННЬОГО ВТРУЧАННЯ ЗА СІЧЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2026 РОКУ

В області продовжується робота щодо створення системи надання послуг раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя.

Щорічно обласною радою з питань раннього втручання (далі – Рада) затверджуються плани заходів щодо розвитку системи раннього втручання.

Рішенням Ради від 24.12.2025 (протокол № 4) затверджено План роботи на 2026 рік. Протягом січня-серпня 2026 року проведено 2 засідання Ради, на яких були розглянуті 10 актуальних питань щодо розвитку системи раннього втручання, прийняті відповідні рішення.

З метою активізації роботи у напрямку інформування населення щодо надання послуги раннього втручання, зокрема за допомогою соціальної реклами, шляхом проведення роз'яснювальної роботи серед населення через засоби масової інформації Комунальною установою Одеської обласної ради «Центр соціальних служб» (далі – Центр соціальних служб) був розроблений рекомендаційний лист для центрів соціальних служб, центрів надання соціальних послуг та територіальних громад, в яких відсутні комунальні надавачі соціальних послуг, тощо.

Центр соціальних служб надіслав територіальним громадам для розповсюдження буклет з таблицею для оцінки розвитку дітей до 3-х повних років «Червоні прапорці», в тому числі в соціальних мережах та веб-сайтах територіальних громад.

Крім того, Центр соціальних служб переніс скринінг (таблиця для оцінки розвитку дітей до 3-х повних років) для спрощення друку в формат Word та рекомендував фахівцям із соціальної роботи та соціальним працівникам заповнювати відповідний скринінг під час заповнення акту оцінки потреб сім'ї/особи у разі виховання у сім'ї малюків із ймовірним порушенням розвитку та у разі підтвердження одного з чинників скринінгу направляти сім'ї для консультації до центрів раннього втручання.

Також, 52 громади, в тому числі центри соціальних служб та центри надання соціальних послуг, розмістили інформацію про центри раннього втручання та посилання на скринінг «Червоні прапорці» на офіційних сайтах та в соціальних мережах.

Центром соціальних служб за підтримки Міжнародного комітету порятунку в Україні (IRC) роздруковані 500 примірників брошури «Раннє втручання». Також роздрукована брошура, розроблена Центром соціальних служб, у кількості 200 примірників та брошура «Червоні прапорці» у кількості 300 примірників.

Окрім цього, Центром включено тему «Раннє втручання» до програми навчання кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни/піклувальники, усиновлювачі та патронатні вихователі. Під час занять кандидатам надається інформація про:

- суть послуги раннього втручання;
- хто може її надавати;
- чинники, що можуть свідчити про необхідність звернення;
- як самостійно провести первинний скринінг розвитку дитини;
- де в області можна отримати відповідні послуги.

Майже усі громади, в тому числі центри соціальних служб та центри надання соціальних послуг, розмістили інформацію про центри раннього втручання та посилення на скринінг на офіційних сайтах та в соціальних мережах.

Також, працює сайт <http://www.odesarv.org.ua>, на якому розміщено відеоролик, який розкриває сутність та основні принципи послуги раннього втручання. Відеоролик про послугу раннього втручання розміщений на офіційних вебсайтах Департаменту соціальної та сімейної політики обласної державної адміністрації, на якому ведеться окрема рубрика «Раннє втручання», та районних державних (військових) адміністрацій.

Інформація про розвиток системи раннього втручання активно поширюється в соціальних мережах. Зокрема, обласний методичний центр раннього втручання (далі – Методичний центр) веде сторінки у соціальних мережах Facebook і Instagram; на офіційному сайті Красносільської сільської ради розміщено дорожню мапу для батьків, які виховують дітей, які перебувають у зоні ризику отримати інвалідність; у Facebook існує група «Білгород-Дністровський кабінет раннього втручання».

Щомісячно проводяться зустрічі у батьківському клубі «Поговоримо про наше...»; для привернення уваги молоді до послуги раннього втручання щомісячно проводяться зустрічі-тренінги, кіноклуб з обговоренням фільмів на соціальну тематику, творчі майстерні в інклюзивному молодіжному клубі «Green light» тощо.

Обласною комплексною програмою соціальної підтримки населення на 2024-2026 роки «Соціальний захист населення в Одеській області», затвердженою розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 29.12.2024 № 1210/A-2023, у 2026 році видатки на забезпечення функціонування системи раннього втручання шляхом підготовки відповідних міждисциплінарних команд становлять 50,0 тис. грн.

Проводяться курси підвищення кваліфікації для представників влади громад Одеської області. Так, у 2025 році 30 фахівців пройшли курси та виконали загальне тестування із наступних громад: Доброславська, Одеська ТГ, Великодальницька ТГ, Нерубайська ТГ, Ананьївська ТГ, Кодимська ТГ, Красносільська ТГ, Березівська ТГ, Кілійська ТГ, Овідіопольська ТГ. У 2026 році навчання заплановано на II півріччя 2026 року.

Також, в 2025 році проведено навчання команд раннього втручання пілотних громад Одеської області: Одеська Ізмайльська, Кодимська, Болградська, Кілійська, Березівська, Балтська, Яськівська, Південнівська. На даний час з навчених громад, тільки Південнівська та Балтська громади знайшли ресурс надавати послугу раннього втручання

У 2025-2026 роках розпочатий процес навчання команди раннього втручання та надання послуги раннього втручання в Доброславській громаді за рахунок грантових коштів за підтримки БФ «Вітри змін».

Групою експертів Методичного центру проводиться навчання (підвищення кваліфікації) спеціалістів і фахівців структурних підрозділів соціального захисту населення сільських, селищних і міських територіальних громад з питань раннього втручання. Також, Методичним центром проводяться тренінги за Програмою навчання (підвищення кваліфікації) спеціалістів і фахівців, задіяних в управлінні системою раннього втручання, затвердженою Наказом Міністерства соціальної політики України від 29.09.2021 № 552.

Дитячі заклади охорони здоров'я територіальної громади м. Одеса, а саме: КНП «Дитяча міська поліклініка № 2» Одеської міської ради, КНП «Дитяча міська поліклініка № 5» Одеської міської ради, КНП «ДКДЦ ім. Ак. Б.Я. Резніка» Одеської міської ради та КНП «Дитяча міська поліклініка № 6» Одеської міської ради впроваджують заходи з раннього втручання, що відносяться до їх компетенції - розділ VII - Впровадження послуги раннього втручання виконання Міської цільової програми «Безбар'єрна Одеса» на 2023 – 2028 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 03 травня 2023 року № 1142-VIII (зі змінами).

В рамках виконання заходів Міської цільової програми в зазначених медичних закладах функціонують кабінети раннього втручання, де проводиться прийом та консультування маленьких пацієнтів, що проживають як у місті Одесі так і Одеській області, а також тих сімей, що виїхали за межі України.

Продовжується робота онлайн-груп психологічної підтримки для фахівців раннього втручання за участі міжнародних експертів Європейської асоціації раннього втручання Eurluaid та регулярно проводяться підготовчі навчальні семінари для роботи з сім'ями з травмою, горем та втратою, які проводять українські та міжнародні експерти.

Для ефективної роботи з впровадження послуги раннього втручання в дитячих закладах м. Одеса проводиться навчання спеціалістів команд раннього втручання м. Одеса для дитячих поліклінік, навчання проводиться безкоштовно за рахунок Міської цільової програми «Безбар'єрна Одеса» Одеської міської ради.

Спеціалістами з навчання команд дитячих міських поліклінік м. Одеса з раннього втручання проведені тренінги для батьків/законних представників дітей, які мають порушення розвитку, інвалідність чи ризик її виникнення, всього 300 осіб.

Кількість інформаційних кампаній, в тому числі відео матеріали, календарі для підвищення освіченості суспільства про надання послуги раннього втручання у м. Одеса та її отримання зросла. Не менше 1000 осіб мали можливість отримати зазначену інформацію.

У межах Національного тижня безбар'єрності були проведені інформаційні, просвітницькі та підтримувальні заходи, спрямовані на підвищення обізнаності щодо важливості доступності, інклюзії та підтримки сімей, які виховують дітей раннього віку.

Одним із заходів був проведений онлайн-семінар «Раннє втручання та доступність соціальних послуг для сімей з дітьми», присвячений питанням безбар'єрності, доступності послуги раннього втручання та створення інклюзивного середовища для дітей і родин в партнерстві з Центром соціальних служб та Українською асоціацією раннього втручання.

Захід був спрямований на підвищення обізнаності фахівців соціальної сфери щодо важливості раннього виявлення порушень розвитку у дітей, міжвідомчої взаємодії та створення доступного середовища для кожної дитини й родини. Під час семінару учасники обговорили питання щодо: значення послуги раннього втручання для підтримки розвитку дитини; своєчасного виявлення порушень розвитку та факторів ризику; доступності соціальних, медичних та освітніх послуг; міжвідомчої взаємодії у підтримці сімей; принципів безбар'єрності та інклюзивного підходу в роботі з родинами.

Повний запис семінару розміщений за посиланням:
https://drive.google.com/drive/folders/1qcGeq0yJ7Jig87_1PQLrnbzcl1OyFF9?usp=sharing

Також був проведений флешмоб «Одне слово про раннє втручання» серед сімей, які отримують послугу раннього втручання» - створено відео за участю батьків, які поділилися одним словом, що найкраще описує їхній досвід отримання послуги раннього втручання. Відео стало важливим прикладом того, як своєчасна підтримка допомагає сім'ям відчувати впевненість, прийняття та партнерство у процесі розвитку дитини.

Посилання на відео - <https://www.facebook.com/reel/4059417724348186/>

Проведені заходи сприяли поширенню цінностей безбар'єрності, підвищенню обізнаності щодо раннього втручання та підтримці сімей у громаді.

Також, в місті Одесі проведено дводенний тренінг для надавачів соціальних послуг на тему: «Раннє втручання та підтримка сімейних форм виховання: ефективні практики соціальної роботи з дітьми та родинами». Під час тренінгу було розглянуто: Досвід впровадження послуги раннього втручання в Одеській області; питання міжвідомчої взаємодії для ефективного впровадження послуги раннього втручання. Виявлення та направлення; Перспективи впровадження послуги раннього втручання в громадах.

23-24 вересня 2026 року проведена Міжнародна конференція «Школа раннього втручання», яка відбулась в м. Одеса, та була присвячена питанням розвитку послуги раннього втручання, організованої ГО «Українська асоціація раннього втручання» за підтримки «UNICEF Ukraine» У конференції взяли участь Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності України Д.Улютін, голова Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю України В.Музиченко, в.о.голови Національної соціальної сервісної служби України І.Ільченко та керівники/фахівці профільних структурних підрозділів Одеської обласної державної (військової) адміністрації та Одеської міської адміністрації. Інформація про захід опублікована за посиланням:

<https://www.facebook.com/zdorovesuspilstvo.org>

<https://www.facebook.com/zdorovesuspilstvo.org/posts/pfbid0iGK2AwYBZ4zYgFNBZABVYHGHm8VeahWLg6XoZaCRRc5qYbbNrGGtxJ8FUwgyDFP2l>

<https://www.facebook.com/zdorovesuspilstvo.org/posts/pfbid024z4QZ6eBLNqC1UzyYprG8NhpMx48qkXERucGUnbxUGzyJzh7DHWG8HgMoB2jzKGrI>

Методичним центром щотижня проводиться онлайн-супервізія для команд раннього втручання Одеської області. На супервізії команди представляють випадки зі своєї роботи та мають можливість отримати ідеї та рекомендації для покращення ефективності роботи.

На 01.10.2026 послугу раннього втручання у 12 установах і закладах системи соціального захисту і охорони здоров'я, громадського сектору отримали/отримує 808 сімей з дітьми.